

RTU studiju kurss "Izglītības psiholoģija"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1062
Nosaukums	Izglītības psiholoģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursa mērķis ir sniegt ieskatu par psiholoģiju kā zinātni, par skolēnu vecumposmu īpatnībām, par izglītības psiholoģijas mācīšanās teorijām, kas pielietojamas praksē, par skolotāja personības nozīmi klases vadības sociālpsiholoģiskajos procesos sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā. Kursa ietvaros studentiem tiek paplašināta izpratne par mācīšanās kognitīvajiem un sociāli emocionālajiem aspektiem uz kompetencēm orientētā mācību procesā. Tiek rosināts izprast un pielietot pedagoga sociāli emocionālās prasmes, tai skaitā atgriezeniskās saites un pašrefleksijas prasmes. Kursa uzdevumi ir sekmēt izglītības psiholoģijas mācīšanās teoriju un jaunāko pētījumu atziņu sasaisti ar praktisko darbu, apgūt prasmes patstāvīgi saskatīt un apzināti risināt problēmas pedagoģiskajā darbā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir sniegt ieskatu par psiholoģiju kā zinātni, par skolēnu vecumposmu īpatnībām, par izglītības psiholoģijas mācīšanās teorijām, kas pielietojamas praksē, par skolotāja personības nozīmi klases vadības sociālpsiholoģiskajos procesos sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā. Kursa uzdevumi ir sekmēt psiholoģijas teoriju un jaunāko pētījumu atziņu sasaisti ar praktisko darbu dažādās izglītojamo auditorijās, apgūt jaunas prasmes patstāvīgi saskatīt un apzināti risināt problēmas pedagoģiskajā darbā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studentu patstāvīgais darbs tiek veikts individuāli un/vai darba grupās. Patstāvīgā darba uzdevumi: 1. Studēt studiju kursa tēmām atbilstošo literatūru. 2. Sagatavoties semināru nodarbībām un prezentācijām. 3. Veikt pedagoģisko situāciju izpēti un analīzi. 4. Veikt ar semināriem saistītās aktivitātes
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Birkāne, U. & Svence, G. (2020). Skolotāju iesaistes darbā, emocionālās izdegšanas un dzīvesspēka rādītāju sakarības. <i>Baltic Journal of Psychology</i> . Rīga, Latvijas Universitāte. 2. Damberga, I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze, A. (red.) <i>Psiholoģija</i> 3. Lietiskās jomas. (82.–108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC. 3. Mārtinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). <i>Psiholoģija 1. Pamatjautājumi-teorijas un pētījumi</i> . Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Martinsone, K., & Miltuze, A. (red.) (2015). <i>Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra</i> . Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Sebre, S., Miltuze, A. (2022). <i>Attīstības psiholoģija</i> . Rīga: Zvaigzne ABC. 6. Svence, G. (2020). <i>Psiholoģija jaunajam skolotājam, LU Akadēmiskais apgāds, mācību līdzeklis</i> . 137 lpp. Papildu/Additional: 1. Ancāne, G., Meistere, L., Užāns, A., Vasiļevska, M., Rateniece, I., Sestule, I., Jansone, D., Zīle, I. (2011). Rokasgrāmata skolotājiem, strādājošiem specializētājās iestādēs bērniem ar psihiskās veselības traucējumiem. Metodiskais materiāls. ESF projekts „Emocionālo, sociālo un praktisko iemaņu atbalsta programma skolēniem ar psihiskās veselības traucējumiem” 2009/0339/1DP/1.2.2.4.2/09/APIA/VIAA/012. Pieejams: http://old.rezeknesnovads.lv/res/content2/33/33542113092431020.pdf 2. Bondere, K. & Martinsone, B. (2017). Sākumskolas skolēnu piederības izjūta skolai, vecāku iesaistīšanās bērna izglītībā un skolotāja–vecāku savstarpējā uzticēšanās. <i>Baltic Journal of Psychology</i> , 2017, 18 (1, 2), pp.76–90. 3. Damberga, I. (2017). Vecāku iesaistīšanās bērna izglītībā: jaunākās teorijas un pētījumi. <i>Baltic Journal of Psychology</i> , 2017, 18 (1, 2), pp.59–75. 4. Damberga, I. (2015). Mācīšanās. Martinsone K. & Miltuze A. (red.). <i>Psiholoģija 2</i> . Rīga: Zvaigzne ABC, 258.–278.lpp. 5. Diseth, A., Meland, E., & Breidablik, H. J. (2014). Self-beliefs among students: grade level and gender differences in self-esteem, self-efficacy and implicit theories of intelligence. <i>Learning and Individual Differences</i> , 35, pp.1–8. 6. Durlak, J.A., Domitrovich, C.E., Weissberg, R.P. & Gullota T.P. (2015). <i>Handbook of Social and Emotional Learning Research and Practice</i> . NewYork, Guilford Press. 7. Geidžs, N. L., & Berliners, D. C. (1999). <i>Pedagoģiskā psiholoģija</i> . Rīga: Zvaigzne ABC. 8. Gibbs, S., & Miller, E. (2014) Teachers’ resilience and well-being: a role for educational psychology. <i>Teachers and Teaching: theory and practice</i> , 20(5), pp.609–621. 9. Martinsone, B., Niedre, R., & Vilciņa, Š. (2018). Sociāli emocionālā mācīšanās. VISC Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. Brackett, M.A., Palomera, R., MojsaKaja, J., Reyes, M.R., & Salovey, P. (2010). Emotion regulation ability, burnout, and job satisfaction among British secondaryschool teachers. <i>Psychology in the Schools</i> , 47, pp.406–417. 2. Arens, A.K., & Morin, A.J.S. (2016). Relations between teachers’ emotional exhaustion and students’ educational outcomes. <i>Journal of Educational Psychology</i> , 108(6), pp.800–813. 3. Pinquart, M. (2016). Associations of Parenting Styles and Dimensions with Academic Achievement in Children and Adolescents: A Meta-analysis. <i>Educational Psychology Review</i> , 28(3), pp.475–493. Pieejams: https://datubazes.lanet.lv:4876/10.1007/s10648-015-9338-y

Nepieciešamās priekšzināšanas	Kursa apguvei nepieciešamās priekšzināšanas atbilst studiju programmas uzņemšanas nosacījumiem un vispārējām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, kas apgūtas iepriekšējā izglītības līmenī.
-------------------------------	--

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Psiholoģijas zinātne un pētīšanas metodes. Mūsdienu izglītības psiholoģijas idejas kompetenču izglītības kontekstā.	2	4	2	8
2. Vecāku audzināšanas paņēmieni saistība ar bērna psiholoģisko attīstību. Attīstības psiholoģijas teorijas par bērnu un pusaudžu kognitīvās, emocionālās, sociālās, identitātes attīstības īpatnībām.	4	6	2	8
3. Mācīšanas un mācīšanās psiholoģiskie aspekti. Mācīšanās definīcijas, mācīšanās teoriju (biheiviorisms, kognitīvisms, konstruktīvisms).	4	6	2	8
4. Mācību vides sociāli psiholoģiskie aspekti, saistība ar bērna/ skolēna vecumposma īpatnībām, skolotāja profesionālo pašefektivitāti un mācīšanās/mācīšanas stiliem un paņēmieniem klasē, izaugsmes domāšanas saistība ar mācīšanās motivāciju.	4	6	2	6
5. Kritiskās domāšanas attīstīšanas iespējas pedagoģiskajā procesā.	4	6	2	6
6. Sociālpsholoģiskie procesi grupā. Lomaš, grupas veidošanās fāzes, grupas psiholoģiskā klimata veidošanās nosacījumi, konfliktu situāciju risināšanas iespējas klasē.	4	6	4	6
7. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme mūsdienu kompetenču attīstības pieejā stundā, atgriezeniskās saites un pašrefleksijas metodes un paņēmieni.	4	6	4	6
8. Uzvedības grūtības un traucējumi izglītības kontekstā, pedagoģiskās korekcijas paņēmieni un risināšanas iespējas skolā.	2	6	2	6
9. Skolotāja dzīvesspēks, stresa vadības un pozitīvās domāšanas saistība ar profesionālo pašefektivitāti.	4	6	4	6
Kopā:	32	52	24	60

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Izprot galvenos jēdzienus, teorijas, pētījuma metodes un rezultātus izglītības un attīstības psiholoģijā. 2. Identificē mācīšanas, mācīšanās un vecāku audzināšanas paņēmieni un sadarbības procesu ar bērnu un skolotāju ietekmējošos psiholoģiskos faktorus. 3. Raksturo un attiecina pedagoga personības, pašefektivitātes, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību ar pedagoģisko procesu.	Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām. Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi.
Prasmes: 1. Analizē psiholoģiskos un kontekstuālos faktorus, kas ietekmē izglītojamo iesaistīšanos un sasniegumus. 2. Saskata saistību starp pedagoga personīgo pieredzi, pašefektivitātes pazīmēm, sociāli emocionālajām prasmēm un pedagoģisko praksi. 3. Izprot un spēj pielietot zināšanas par grupas sociālpsholoģiskajiem procesiem, tai skaitā tiranizēšanas prevencijā un intervencē klasē. 4. Spēj reflektēt par savām kompetencēm un zināšanām šī priekšmeta satura apguves kontekstā, tai skaitā spējot arī sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti skolēniem un reflektēt par savām prasmēm būt empātiskiem un izmantot sociāli emocionālās mācīšanās kompetences praksē.	Vērtēšanas kritēriji: 1. Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana. 2. Studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu. 3. Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana.
Kompetences: 1. Integre izpratni par izglītības psiholoģijas teoriju un mūsdienu pedagoģiskās saskarsmes pētījumiem savā praksē. 2. Plāno savu pedagoģisko darbību, izmantojot gūtās zināšanas, izpratni un prasmes, respektējot izglītojamo vecumposma īpatnības un individuālās attīstības specifiku.	Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analizē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija. Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Starppārbaudījums – darbs semināros, formatīvā vērtēšana	25
2. Starppārbaudījums – patstāvīgo darbu summatīvais vērtējums	25
Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	